

Vismændene anbefaler ny beskatning af privatbilisme

Skrevet af cand.polit. Finn Bo Frandsen, Dansk Vejforening - af diskussionsoplæg om beskatning af privatbilisme, udarbejdet af formandskabet for De Økonomiske Råd, til mødet i Det Miljøøkonomiske Råd den 7. december 2021

Sammenfatning

Formandskabet for De Økonomiske Råd har udarbejdet et forslag til omlægning af beskatningen af personbiler. Bilkørsel skaber gener for andre i samfundet i form af trængsel, trafikulykker, udledning af CO₂ og øvrig luftforurening, støj og slitage på vejene. De største af disse omkostninger er trængsel og trafikulykker. Til gengæld betaler bilejerne skat, dels via registreringsafgiften ved køb af bilen, og dels gennem de årlige ejerafgifter og afgifterne på brændstoffer. Sidste år var omkostningen ved at køre en kilometer i personbil 123 øre, mens den gennemsnitlige skattebetaling for samme kilometer var 95 øre. Det vil sige, at afgifterne var 23 % lavere end omkostningerne. Da samme regnestykke blev sat op i 2018, var resultatet et helt andet, nemlig at afgifterne oversteg omkostningerne med 30-60 %. Forskellen på disse kvalitativt helt forskellige resultater bunder i en udvikling af opgørelsesmetoderne for trængsel og for trafikulykker, så tallene er højere og i højere grad nu end tidligere afspejler virkeligheden.

Hovedpunktet i den beregnede omlægning af beskatningen af personbiler er at sænke registreringsafgifter og ejerafgifter på biler og til gengæld hæve beskatningen på kørte kilometer. Princippet er at sænke anskaffelsesomkostningerne og hæve driftsomkostningerne. Dermed målrettes beskatningen i højere grad de gener, som bilkørsel faktisk påfører samfundet i form af trængsel, ulykker, luftforurening, støj og slitage af infrastrukturen. Med den nye model kan kørselsafgifterne differentieres, alt efter hvor og hvornår der køres. Kørsel i myldretiden i de store byer vil være pålagt den største afgift, mens kørsel i mere sparsomt bebyggede områder og uden for myldretiden vil være pålagt mindre afgifter.

Den beregnede omlægning af beskatningen vil have forskellige effekter på forskellige grupper af bilejere. Helt overordnet viser beregningerne, at forslaget vil give et årligt samfundsøkonomisk overskud på 20 mia. kr. Overskuddet kommer især fra øget skatteprovenu, mens der på den anden side vil skulle investeres i blandt andet mere kollektiv trafik, især i hovedstadsområdet, som kan varetage den persontransport, som flytter fra bilerne, når det bliver dyrere at køre i dem.

Bilister på landet vil få en beregnet årlig gevinst på 2,4 mia. kr. Flere vil på grund af de lavere anskaffelsesomkostninger få mulighed for at købe en bil, og trængslen vil blive reduceret. Derimod vil bilister i byen få et beregnet tab på 3,8 mia. kr. om året, fordi kørselsafgifterne i byen vil være højere end de lavere anskaffelsesomkostninger. Til gengæld vil bilisterne i byen opleve mindre trængsel.

Borgere og virksomheder vil få en beregnet gevinst på 6,6 mia. kr. om året. Borgerne vil opleve færre trafikulykker, mindre trængsel, mindre luftforurening og mindre støj. Også erhvervslivets vejtransporter vil blive positivt påvirket: De vil opleve kortere transporttid på grund af mindre trængsel.